ირაკლი ფაღავას N6
0144 თბილისი, საქართველო
ცხელი ხაზი:1481(24/7)
www.ombudsman.ge
ელ-ფოსტა: info@ombudsman.ge

საქართველოს
სახალხო დამცველი
PUBLIC DEFENDER (OMBUDSMAN)
OF GEORGIA

KA000047967085025

[redacted]

[redacted]

თბილისის საქალაქო სასამართლოს თავმჯდომარეს
ბატონ ვასილ მშვენიერაძეს

სასამართლოს მეგობრის (Amicus Curiae) მოსაზრება

სისხლის სამართლის N[redacted] საქმეზე[redacted] მიმართ

შემუშავებულია საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატის მიერ განხორციელებული შემოწმების შედეგების მიხედვით და გეგზავნებათ „საქართველოს სახალხო დამცველის შესახებ" საქართველოს ორგანული კანონის 21-ე მუხლის „ე" ქვეპუნქტის შესაბამისად.

ბატონო ვასილ,

საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატმა შეისწავლა ბრალდებულ [redacted] ადვოკატის, [redacted] მიერ წარმოდგენილი სისხლის სამართლის [redacted] საქმის მასალები, რომელსაც [redacted] მოცემულ ეტაპზე, განიხილავს თბილისის საქალაქო სასამართლოს მოსამართლე [redacted]

მასალების შესწავლის შედეგად გამოიკვეთა, რომ [redacted] ბრალდებულია ოპერატიული ინფორმაციის საფუძველზე გადაუდებელი აუცილებლობის დროს ჩატარებული პირადი ჩხრეკის შედეგად ამოღებული ნარკოტიკული საშუალების შეძენა-შენახვისთვის. გამოძიების მიერ წარდგენილი ბრალდება ეყრდნობა მხოლოდ დამკავებელი სამი პოლიციელის ჩვენებასა და პოლიციელების მიერ ჩატარებული პირადი ჩხრეკის ოქმს.

სამწუხაროდ, კვლავ გამოიკვეთა პოლიციის თანამშრომლების მხრიდან დამკვიდრებული არასწორი პრაქტიკა, რომლის შედეგადაც მოქალაქეები კონსტიტუციითა და ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციით გათვალისწინებული გარანტიების გარეშე რჩებიან. კერძოდ, პირადი ჩხრეკა ჩატარდა ნეიტრალური მტკიცებულებების შექმნისა და მისი მოპოვების მცდელობის გარეშე, რასაც არსებითი მნიშვნელობა აქვს პირის პასუხისგებაში მიცემისათვის და ეწინააღმდეგება ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს დადგენილ პრაქტიკას, ასევე საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ დადგენილ სტანდარტებს.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, რამდენადაც მსგავს შემთხვევებზე სასამართლოს მიერ გაკეთებულ განმარტებებს შეუძლიათ მნიშვნელოვანი როლი შეასრულონ ერთგვაროვანი პრაქტიკის ჩამოყალიბებაში,

სახალხო დამცველმა გადაწყვიტა, ადამიანის უფლებათა დაცვის კონსტიტუციური მანდატის გათვალისწინებით, სასამართლოს წარუდგინოს სასამართლოს მეგობრის (Amicus Curiae) მოსაზრება.

აღნიშნულ საკითხს განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს ბრალდებულის უფლებრივი მდგომარეობის და სამართლიანი სასამართლოს პრინციპების დაცვის კუთხით. შესაბამისად, ვიყენებ „საქართველოს სახალხო დამცველის შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 21-ე მუხლის „ე“ ქვეპუნქტით და საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 55-ე მუხლით გათვალისწინებულ უფლებამოსილებას და მოგმართავთ სასამარლოს მეგობრის მოსაზრებით, თბილისის საქალაქო სასამართლოს წარმოებაში არსებულ ნიკოლოზ კაციას სისხლის სამართლის საქმეზე.

მოცემული წერილობითი მოსაზრების მიზანია არა პროცესის რომელიმე მონაწილის მხარდაჭერა, არამედ სასამართლოს დახმარება საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილებით დადგენილი სტანდარტით და ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა ევროპული სასამართლოს პრეცედენტული სამართლის გათვალისწინებით, სათანადოდ შეაფასოს განსახილველი საკითხი.

ფაქტობრივი გარემოებები

ბრალდების მხარის მასალები

საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატისთვის წარმოდგენილი მასალების თანახმად, [redacted] მიმართ სისხლის სამართლის საქმეზე გამოძიების დაწყებას საფუძვლად დაედო შინაგან საქმეთა სამინისტროს პოლიციის დეტექტივის, [redacted] მიერ 2024 წლის [redacted] დეკემბერს შედგენილი პატაკი.

აღნიშნული პატაკის საფუძველზე, 2024 წლის [redacted] დეკემბრის 20:35 საათზე შედგენილ იქნა შსს პოლიციის დეტექტივის გამოკითხვის ოქმი,[1] რომლის თანახმადაც, ოპერატიული ინფორმაციის შესაბამისად, მოქალაქე [redacted] არის ნარკოტიკული საშუალების აქტიური მომხმარებელი და ეწევა მის უკანონო შეძენა, შენახვას. ამავე ინფორმაციით, [redacted] იმყოფებოდა [redacted]. **[redacted] მიმდებარე ტერიტორიაზე და თან ჰქონდა უკანონოდ შეძენილი ნარკოტიკული საშუალება, რომელსაც ინახავდა პირადად და ასევე, საცხოვრებელ ბინაში.**

2024 წლის [redacted] დეკემბერს 23:19 საათზე, [redacted] მიმდებარე ტერიტორიის საავტომობილო გზაზე, პოლიციის სამი თანამშრომლის, [redacted] და [redacted] (პ/ნ: [redacted]), ნარკოტიკული [redacted] მიერ, დაკავებულ იქნა მოქალაქე [redacted] საშუალების უკანონო შეძენა, შენახვის ბრალდებით, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 260-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ნიშნებით. 2024 წლის [redacted] დეკემბერს წარედგინა ბრალდება ამავე მუხლის მე-6 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით.[2]

განჩინების გარეშე, გადაუდებელი აუცილებლობით, ჩხრეკის განხორციელების საფუძვლად მითითებული იქნა, რომ დაყოვნების შემთხვევაში [redacted] თავიდან მოიშორებდა მამხილებელ მტკიცებულებებს და შეიძლება განადგურებულიყო გამოძიებისთვის მნიშვნელოვანი ფაქტობრივი ინფორმაცია.[3]

პირადი ჩხრეკის შედეგად, [redacted] ქურთუკის ჯიბიდან ამოღებულ იქნა გამჭვირვალე პარკი, მასში არსებული თეთრი ფერის მყარი ნივთიერებით, მობილური ტელეფონი და გასაღები. **საგამოძიებო მოქმედების ჩატარების დროს ტექნიკური საშუალების გამოუყენებლობის თაობაზე ოქმში არ არის რაიმე განმარტება გაკეთებული და უცნობია, თუ რატომ არ მოხდა საგამოძიებო მოქმედების ვიდეო გადაღება.**

ბრალდებულის დაკავებისა და პირადი ჩხრეკის ოქმები შედგენილ იქნა 2024 წლის [redacted] დეკემბერს, დაკავების ადგილზე. **ოქმებში არ არის მითითებული, დაკავებისა და ჩხრეკის დროს გარეშე პირების შესახებ ინფორმაცია, გარემოს დათვალიერების და აღწერის ინფორმაცია. მსგავსი ინფორმაცია არც პოლიციელების შემდგომი გამოკითხვის დროს არ არის გამოკვლეული.**

[redacted] დაკავებასა და პირად ჩხრეკაში მონაწილე ერთ-ერთი დეტექტივის, [redacted] მიერ ჩვენებიდან ირკვევა, რომ 2024 წლის [redacted] დეკემბერს, მისი თანამშრომლის, [redacted] იყო ნარკოტიკული მიღებულ იქნა ოპერატიული ინფორმაცია, რომლის თანახმადაც, [redacted] ნივთიერებების აქტიური მომხმარებელი და ეწეოდა მის უკანონო შეძენა-ძეხახვას. ამავე ინფორმაციით, [redacted] ინფორმაციის მიღების მომენტში იმყოფებოდა [redacted] ის მიმდებარე ტერიტორიაზე, რა დროსაც მას თან ჰქონდა უკანონოდ შეძენილი ნარკოტიკული საშუალება. იგი ასევე ნარკოტიკულ საშუალებას უკანონოდ ინახავდა მის საცხოვრებელ ბინაში, მდებარე [redacted]. დეტექტივის განმარტებით, მიღებული [redacted] ინფორმაციის საფუძველზე დაიწყო გამოძიება და მიიღო დავალება, რომ გამოცხადებულიყო ინფორმაციაში ნახსენებ მისამართზე. მისივე თქმით, მის გარდა, ადგილზე მივიდნენ დეტექტივები [redacted], რომლის [redacted] და [redacted]. ადგილზე მისვლის შემდეგ შენიშნეს [redacted]. ვიზუალური მონაცემების შესახებ ინფორმაცია ჰქონდათ შსს საინფორმაციო ბაზიდან. [redacted] განუმარტეს, რომ გადაუდებელი აუცილებლობიდან გამომდინარე, უნდა ჩაეტარებინათ მისი პირადი ჩხრეკა. მასვე გააცნეს შესაბამისი დადგენილება, თუმცა ხელის მოწერაზე უარი განაცხადა. ასევე, იგი შეეცადა წინააღმდეგობის გაწევას - დაიწყო ძიძგილაობა, რის გამოც პროპორციული ძალის გამოყენებით ჩასვეს სამსახურებრივ ავტომობილში, სადაც კვლავ განაგრძობდა წინააღმდეგობის გაწევას და მისი

პირადი ჩხრეკა ჩატარდა წინააღმდეგობის გაწევის პირობებში. პირადი ჩხრეკის შედეგად, ქურთუკის ჯიბეში ნანახი და ამოღებულ იქნა ზიპშესაკრავიანი გამჭვირვალე პარკი, მასში არსებული თეთრი ფერის, სხვადასხვა ზომის ნივთიერებებით და ამავე ფერის ნაფშვენები, რაც დაილუქა სპეციალურ პაკეტებში ადგილზე, ავტომანქანაში. პაკეტებზე გაკეთდა აღნიშვნა შიგთავსის შესახებ, მიეთითა საქმის ნომერი, თარიღი და მონაწილე პირთა ხელმოწერები, მათ შორის, [redacted]ს ხელმოწერები. აღნიშნულის შემდგომ ადგილზე შედგა პირადი ჩხრეკის ჩატარების შესახებ ოქმი, რომელსაც ხელი მოაწერა ყველა მონაწილე პირმა.

საქმის მასალების თანახმად, დაკავების შემდეგ [redacted] გადაყვანილ იქნა საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ქ. თბილისის პოლიციის დეპარტამენტის ადმინისტრაციულ შენობაში, 2024 წლის [redacted] დეკემბერს, 00:13 საათზე.

ამასთან, ამავე დღეს შედგენილი ჩხრეკის სხვა ოქმის მიხედვით, პოლიციის თანამშრომლები იმყოფებოდნენ [redacted] საცხოვრებელ მისამართზე საგამოძიებო მოქმედების/ჩხრეკის ჩასატარებლად, მაგრამ ბინის კარი დაკეტილი დახვდათ და ჩხრეკა ვერ ჩატარდა.[4]

დაცვის მხარის მასალები

2024 წლის [redacted] დეკემბერს, თბილისის საქალაქო სასამართლოში აღკვეთის ღონისძიების გამოყენების საკითხის განხილვის დროს [redacted] პროცესზე განაცხადა პოლიციელების მხრიდან ნარკოტიკული ნივთიერების საქმეში უკანონოდ „ჩადების" შესახებ. ასევე, განაცხადა დაკავების სხვა ადგილის თაობაზე, კერძოდ, საკუთარ საცხოვრებელ სახლთან ტაქსში ჩაჯდომის დროს დაკავების შესახებ და ასევე, მიუთითა დაკავების ეპიზოდის მოწმის, ტაქსის მძღოლის თაობაზეც.

აღნიშნულ გარემოებებზე, ადვოკატის მიერ გამოკითხვისას [redacted] განმარტა, რომ 2024 წლის [redacted] დეკემბერს იმყოფებოდა მის საცხოვრებელ სახლში [redacted] წასასვლელად. [redacted]. საღამოს, 22:00 საათიდან 22:30 საათის შუალედში მოემზადა [redacted] აპლიკაცია „იანდექსით" მიიღო შეტყობინება ტაქსის ადგილზე მოსვლის შესახებ და გავიდა გარეთ (გამოძახებული ჰყავდა საცხოვრებელი სახლიდან [redacted]). როდესაც ტაქსში ჩაჯდა და მგზავრობა უნდა დაწყებულიყო, მოულოდნელად, მანქანაში ჩასხდნენ მისთვის უცნობი პირები, ხელები ძლიერად მოუჭირეს და არ აძლევდნენ განძრევის საშუალებას, ერთ-ერთმა კი იყვირა „ფაქტი სად არის ბიჭო". ამასობაში მძღოლს მიუთითეს დაეწყო მოძრაობა. ამავე პირების მითითებით, მძღოლმა მანქანა გააჩერა [redacted] საჯარო სკოლასთან, სადაც ორი სხვა მანქანაც დაინახა. მათგან ერთ-ერთში [redacted] გადასვეს, მის [redacted] დაკავშირებით. ამის შემდეგ კი წაიყვანეს სკოლიდან დაახლოებით 500 უსვამდნენ [redacted], სადაც ითხოვდა, რომ თუ მის მეტრში, როგორც შემდეგ საქმის მასალებიდან გაიგო [redacted] ჩხრეკას აპირებდნენ, დაესწროთ მოწმე და არაფერი „ჩაედოთ" მისთვის. ასევე, მოითხოვა ადვოკატი და დედასთან დაკავშირება, რაზეც ირონიული პასუხები მიიღო. ამის შემდეგ დაიწყეს მისი ტანსაცმლის შემოწმება, რასთან დაკავშირებითაც კითხვის პასუხად განუმარტეს, რომ შეამოწმებდნენ და ერთ საათში გაუშვებდნენ. ვინაიდან, კანონსაწინააღმდეგო ნივთი არ გააჩნდა, მართლაც შეექმნა რწმენა, რომ შემოწმების შემდეგ გაუშვებდნენ. **ამის შემდეგ მას ჩაუტარდა ჩხრეკა.**

[redacted] განმარტებით, ვინაიდან, კანონსაწინააღმდეგო არაფერი გააჩნდა და არც ჩხრეკის შედეგად ამოუღიათ რაიმე, ხელი მოაწერა ყველაფერს. ამის შემდეგ წაიყვანეს ცენტრალურ კრიმინალურ პოლიციაში.

მოწმე [redacted] განმარტა, რომ არის [redacted] მეგობარი. 2024 წლის [redacted] დეკემბერს იმყოფებოდა [redacted] 22:27 საათზე, აპლიკაცია „მესინჯერის" საშუალებით მისწერა [redacted] და ჰკითხა, მოდიოდა თუ არა [redacted] რაზეც ის დაეთანხმა და უპასუხა, რომ ტაქსი უკვე მოსული იყო და მალე მივიდოდა. ამის შემდეგ კომუნიკაცია აღარ ჰქონიათ. მოწმის განმარტებით, შენახული აქვს აღნიშნული მიმოწერა და თანახმაა, გამოთხოვილ იქნას მისგან აღნიშნული ინფორმაცია.

მოწმე [redacted] განმარტებით, [redacted] აქვს მეგობრული ურთიერთობა. მოწმე განმარტავს, რომ დაკავების შემდეგ, [redacted] მისცა მინდობილობა, რომ მას გამოეთხოვა ნიკოლოზის პირადი ინფორმაცია. შედეგად, კუთვნილ ტელეფონში გახსნა აპლიკაცია „იანდექსი", რომელიც რეგისტრირებულია [redacted] ტელეფონის ნომრით და ელექტრონული ფოსტით და გამოითხოვა ინფორმაცია [redacted] დეტალური გადაადგილების შესახებ. ელექტრონულ ფოსტაზე - [redacted] გამოგზავნილია დეტალური ინფორმაცია გადაადგილების რუკით. აღნიშნული ინფორმაცია ეხება მის მობილურ ტელეფონში. დამატებით გამოკითხვისას მოწმემ დააზუსტა, რომ იგი დაუკავშირდა აპლიკაცია „იანდექსს", ოპერატორმა [redacted] მეილზე გამოგზავნა ინფორმაცია, კერძოდ, 2024 წლის [redacted] დეკემბერს, საღამოს 22:40 საათიდან გადაადგილების ისტორია და მძღოლის და ავტომობილის მონაცემები. ამ ინფორმაციის მიხედვით, მძღოლის გრაფაში მითითებულია [redacted] [redacted] 22:46 საათზე, [redacted]" და ახლავს ფოტოსურათი, მგზავრობის დაწყების ადგილია [redacted] მგზავრობა დასრულდა 22:47 საათზე, ხოლო დასრულების ადგილია [redacted] საერთო ჯამში შეადგენდა 1 წუთსა და 35 წამს, გავლილი მანძილი კი - 200 მეტრს. აღნიშნული ინფორმაცია შენახულია მის ტელეფონში.

2025 წლის [redacted] იანვრის სატელეფონო გასაუბრების ოქმიდან ირკვევა, რომ ადვოკატი [redacted], ამავე დღეს, ტელეფონის საშუალებით დაუკავშირდა [redacted] ნომერზე - [redacted] წარუდგინა თავი, დაადგინა მისი პირადი მონაცემები, რომ ნამდვილად იყო [redacted] (პ/ნ: [redacted] დაბ.: [redacted]); აცნობა, რომ [redacted] სისხლის სამართლის საქმესთან დაკავშირებით სურდა მისი ნებაყოფლობით გამოკითხვა. [redacted] განმარტა, რომ ადვოკატის მიერ მითითებულ დღეს მის მანქანას მართავდა [redacted], რომლის ტელეფონის ნომერია [redacted]. ხოლო ნებაყოფლობით გამოკითხვაზე უარი განაცხადა. ოქმის თანახმად, მოქალაქეს განემარტა, რომ ადვოკატის მიერ მოხდებოდა სასამართლოში მოწმის სტატუსით მისი დაბარება და რომ სასამართლოში ჩვენების მიცემა სავალდებულო იყო, უარის შემთხვევაში კი გათვალისწინებული იყო შესაბამისი პასუხისმგებლობა. აღნიშნულზე მოქალაქემ განმარტა, რომ თუ სასამართლო დაიბარებდა, ჩვენებას მისცემდა.

2025 წლის [redacted] იანვარს შედგენილი სატელეფონო გასაუბრების ოქმიდან ირკვევა, რომ ადვოკატი [redacted] [redacted] ტელეფონით დაუკავშირდა [redacted], ნომერზე - [redacted]. წარუდგინა თავი და განუმარტა, თუ რა საქმეზე დაუკავშირდა, ამასთან დაადგინა მისი ვინაობა და ხსენებულმა პირმაც დაადასტურა, რომ ნამდვილად იყო [redacted] (პ/ნ: [redacted]1; დაბ.: [redacted]). სატელეფონო საუბრისას [redacted] განმარტა, რომ 2024 წლის [redacted] დეკემბერს მისი მართვის ქვეშ იმყოფებოდა თეთრი „ტოიოტა ქამრი“, სახელმწიფო ნომრით - [redacted]. 22:46 საათზე მისული იყო [redacted], როდესაც ჩაუჯდა მამაკაცი, მასთან მოულოდნელად ჩაჯდნენ უცნობი პირები და დაიწყეს დაკავება. მოგვიანებით განუმარტეს, რომ იყვნენ პოლიციელები, მგზავრი სხვა ავტომობილში გადასვეს და წავიდნენ. [redacted] განმარტებით, მეორე დღეს, ტელევიზიაში გასული ინფორმაციით გაიგო, რომ მგზავრი იყო [redacted]. [redacted] ნებაყოფლობით გამოკითხვაში მონაწილეობაზე უარი განაცხადა, რის შემდეგად განემარტა, რომ ადვოკატის მიერ მოხდებოდა მისი სასამართლოში მოწმის სტატუსით დაბარება და რომ სასამართლოში ჩვენების მიცემა სავალდებულო იყო, უარი კი იწვევდა პასუხისმგებლობას. [redacted] განმარტა, რომ თუ სასამართლოში იქნებოდა დაბარებული, აუცილებლად გამოცხადდებოდა და თანახმა იყო სასამართლოში ჩვენების მიცემაზე.

წარმოდგენილი დოკუმენტების თანახმად, დაცვის მხარემ შუამდგომლობით მიმართა სასამართლოს მოწმის სახით [redacted] და [redacted] მოწმის სახით გამოკითხვის თაობაზე, თუმცა, შუამდგომლობა არ დაკმაყოფილდა.[5]

დაცვის მხარემ შუამდგომლობით მიმართა სასამართლოს ბრალდებულ [redacted] მიერ დასახელებული დაკავების ფაქტიური ადგილიდან, სსიპ - „საზოგადოებრივი უსაფრთხოების მართვის ცენტრის - 112“-ის ვიდეო-სამეთვალყურეო კამერების ჩანაწერების ამოღების თაობაზე, თუმცა სასამართლოს არცერთმა ინსტანციამ არ დააკმაყოფილა დაცვის მხარის შუამდგომლობა.[6]

ადვოკატმა ასევე შუამდგომლობით მიმართა სასამართლოს, რომლითაც მოთხოვნილი იყო [redacted] [redacted] ტელეფონიდან აპლიკაცია „მესენჯერიდან“ [redacted] მიმოწერისა და [redacted] [redacted] ტელეფონიდან აპლიკაცია „იანდექსის“ მიერ [redacted] 2024 წლის [redacted] დეკემბერს [redacted] ტელეფონში შენახული, აპლიკაცია „იანდექსის“ მიერ [redacted] ტაქსით გადაადგილების შესახებ ინფორმაციის გამოთხოვის თაობაზე, თუმცა არცერთი შუამდგომლობა საბოლოოდ არ დაკმაყოფილდა სასამართლოების მიერ.[7]

სამართლებრივი დასაბუთება

საქართველოს კანონმდებლობა და საკონსტიტუციო სასამართლოს სტანდარტები

საქართველოს კონსტიტუციის თანახმად, „გამამტყუნებელი განაჩენი [უნდა ემყარებოდეს] უტყუარ მტკიცებულებებს. ყოველგვარი ეჭვი, რომელიც ვერ დადასტურდება კანონით დადგენილი წესით, უნდა გადაწყდეს ბრალდებულის სასარგებლოდ“.[8]

საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის თანახმად, „გამამტყუნებელი განაჩენი უნდა ეფუძნებოდეს მხოლოდ ერთმანეთთან შეთანხმებულ, აშკარა და დამაჯერებელ მტკიცებულებათა ერთობლიობას, რომელიც გონივრულ ეჭვს მიღმა ადასტურებს პირის ბრალეულობას“.[9]

დაუშვებელი მტკიცებულება არ შეიძლება საფუძვლად დაედოს სასამართლოს გადაწყვეტილებას.[10] საპროცესო კოდექსი დაუშვებელ მტკიცებულებად მიიჩნევს იმ მტკიცებულებას, რომელიც არსებითი დარღვევით მოპოვებული მტკიცებულების საფუძველზე იქნა მოპოვებული, თუნდაც კანონით დადგენილი წესით, მაგრამ აუარესებს ბრალდებულის მდგომარეობას.[11] შესაბამისად, გამამტყუნებელ განაჩენს არ შეიძლება საფუძვლად დაედოს ის მტკიცებულებები, რომელთა მოპოვების დროს არსებითად იქნა დარღვეული მოქმედი კანონმდებლობის ნორმები, არ არის უარყოფილი ეჭვი მათი გამოცვლის, ნიშან-თვისებების შეცვლის ან მათზე არსებული კვალის შესახებ და, ასევე, ასეთი მტკიცებულების საფუძველზე მოპოვებული სხვა მტკიცებულებები.

საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილებით, ძალადაკარგულად იქნა ცნობილი საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის შესაბამისი ნორმის ის ნორმატიული შინაარსი,

[12] რომელიც უშვებს ჩხრეკის შედეგად ამოღებული უკანონო ნივთის მტკიცებულებად გამოყენების შესაძლებლობას, იმ პირობებში, როდესაც ამოღებული ნივთის ბრალდებულის მფლობელობაში ყოფნა დასტურდება მხოლოდ სამართალდამცავი ორგანოს თანამშრომლის ჩვენებებით და ამავე დროს, სამართალდამცავი ორგანოს თანამშრომლებს შეეძლოთ, თუმცა არ მიიღეს სათანადო ზომები ჩხრეკის სანდოობის დამადასტურებელი ნეიტრალური მტკიცებულებების მოსაპოვებლად.[13]

საკონსტიტუციო სასამართლომ ცალსახად საეჭვო მტკიცებულებათა კატეგორიას არ მიაკუთვნა სამართალდამცავი ორგანოს თანამშრომელთა ჩვენებები,[14] თუმცა განმარტა, რომ აღნიშნული არ გულისხმობს, „რომ პოლიციელთა მიერ მიწოდებული ინფორმაცია ადეკვატური შემოწმების გარეშე იმთავითვე სარწმუნოდ უნდა ჩაითვალოს".[15]

საკონსტიტუციო სასამართლომ ყურადღება გაამახვილა იმ გარემოებაზე, რომ სრულიად არ არის გამორიცხული პოლიციის თანამშრომელთა მხრიდან არაკეთილსინდისიერი მოქმედება და ჰიპოთეტურად, შესაძლებელია, მართლაც ჰქონდეს ადგილი კანონსაწინააღმდეგო ნივთის „ჩადებას". ამასთან, ასეთ შემთხვევაში ჩხრეკის ჩატარების ადგილზე მყოფი ყველა პოლიციელი გამოძიებას მისცემს ერთნაირ ჩვენებას და თუ არ იქნება სხვა მტკიცებულება, რაც დაადასტურებს ან უარყოფს, რომ ნივთს ფლობდა თუ არა ბრალდებული, ბრალდებულს არ რჩება ბერკეტი წარადგინოს თავისი სიმართლის დამამტკიცებელი მტკიცებულებები და ზეგავლენა მოახდინოს საქმის შედეგზე.[16]

ამასთან, საკონსტიტუციო სასამართლომ მიუთითა, რომ სწორედ „ბრალდების მხარის ვალდებულებაა, გამოიყენოს კანონიერი საშუალებები იმისთვის, რომ გაამყაროს ჩხრეკა/ამოღების ფაქტისადმი სანდოობა".[17]

საკონსტიტუციო სასამართლოს განმარტებით, **„როდესაც აშკარაა, რომ პოლიციელს შეეძლო მოეპოვებინა ჩხრეკის სანდოობის გამამყარებელი მტკიცებულება და მან ეს არ გააკეთა, მისი ქმედებებისადმი ნდობის ხარისხი მნიშვნელოვნად იკლებს"**.[18] ასეთ შესაძლებლობად, საკონსტიტუციო სასამართლომ პირდაპირ მიუთითა, მაგალითად, ჩხრეკის პროცესის ვიდეოგადაღების შესაძლებლობაზე ბრალდების პოზიციის გასამყარებლად, თანამედროვე ტექნოლოგიების გათვალისწინებით, თუნდაც მობილური ტელეფონის მეშვეობით.[19]

შედეგად, საკონსტიტუციო სასამართლომ არაკონსტიტუციურად ცნო საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის მე-13 მუხლის მე-2 ნაწილის მე-2 წინადადების ის ნორმატიული შინაარსი, რომელიც უშვებს ჩხრეკის შედეგად ამოღებული უკანონო ნივთის მტკიცებულებად გამოყენების შესაძლებლობას იმ პირობებში, როდესაც ამოღებული ნივთის ბრალდებულის მფლობელობაში ყოფნა დასტურდება მხოლოდ სამართალდამცავი ორგანოს თანამშრომელთა ჩვენებებით და ამავე დროს, სამართალდამცავი ორგანოს თანამშრომლებს შეეძლოთ, თუმცა არ მიიღეს სათანადო ზომები ჩხრეკის სანდოობის დამადასტურებელი ნეიტრალური მტკიცებულებების მოსაპოვებლად.

გადაწყვეტილების საფუძველზე, საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსში შესული ცვლილების თანახმად, *თუ ჩხრეკა ან ამოღება ანონიმური შეტყობინების ან „ოპერატიულ-სამძებრო საქმიანობის შესახებ" საქართველოს კანონით განსაზღვრული საიდუმლო თანამშრომლისგან (კონფიდენტისგან)/ინფორმაციის მიმწოდებელი წყაროსგან მიღებული ინფორმაციის საფუძველზე, ამ კოდექსის 112-ე მუხლის პირველი ან მე-5 ნაწილით დადგენილი წესით ჩატარდა და ამოღებულ იქნა უკანონო საგანი, ნივთი ან ნივთიერება, აღნიშნული გამამტყუნებელ განაჩენს საფუძვლად შეიძლება დაედოს იმ შემთხვევაში, თუ უკანონო საგნის, ნივთის ან ნივთიერების* ***პირის მფლობელობაში ყოფნა,*** *აღნიშნული საგამოძიებო მოქმედების ჩამტარებელი გამომძიებლის ჩვენების, საგამოძიებო მოქმედებაში მონაწილე გამომძიებლის ჩვენების, საგამოძიებო მოქმედებაში მონაწილე, ოპერატიულ-სამძებრო ფუნქციის მქონე პირის ჩვენებისა და შესაბამისი საგამოძიებო მოქმედების ოქმის გარდა,* ***სხვა მტკიცებულებითაც დასტურდება.*** *ეს წესი არ გამოიყენება, როდესაც სხვა მტკიცებულების მოპოვება/წარდგენა ობიექტურად შეუძლებელია.*[20]

ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს პრაქტიკა

ნეიტრალური მტკიცებულების შექმნის ვალდებულებას სახელმწიფოს ცალსახად აკისრებს ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს მიერ დადგენილი სტანდარტი. ევროპული სასამართლო საკმარისად არ მიიჩნევს მხოლოდ ორი პოლიციელის განმარტებას და **სახელმწიფოს ავალდებულებს სადავო ინფორმაციის გადამოწმებას გარკვეული დასკვნების გასაკეთებლად.**[21] დადგენილი პრაქტიკის მიხედვით, სასამართლო არასარწმუნოდ მიიჩნევს გამოძიებას, რომლის დასკვნები მხოლოდ მოწმე პოლიციელთა ჩვენებებს ეყრდნობა და განმარტავს, რომ სასამართლოსთვის გაუგებარია, თუ რატომ არ მოხდა სხვა თვითმხილველი პირების დაკითხვა, რათა ამ გზით გამყარებულიყო მოწმე პოლიციელთა ჩვენება.[22] სასამართლო განმარტავს, რომ სახელმწიფომ უნდა მოიძიოს ნეიტრალური მტკიცებულებები, რადგან პოლიციის ოფიცერთა ჩვენებები შეიძლება თავდაცვითი ხასიათის იყოს[23] ან ეყრდნობოდეს სუბიექტურ გარემოებებს.[24]

ადამიანის უფლებათა ევროპულმა სასამართლომ საქართველოს მიმართ განხილულ პრეცედენტულ საქმეში განმარტა, რომ *შიდა სასამართლოების მხრიდან გასარკვევი დარჩა, იყო თუ არა ჩხრეკის შედეგად მოპოვებული ფიზიკური მტკიცებულებები დადასტურებული სხვა წყაროებიდან მიღებული მტკიცებულებებით. სასამართლოს შეფასებით, საქმის მასალებში არც ერთი სხვა მტკიცებულება, ჩხრეკის ოქმის არარსებობის შემთხვევაში, არ იყო საკმარისად ძლიერი. კერძოდ, პოლიციის წარმომადგენლების მიერ მიცემული ჩვენებები საფუძვლად დაედო განმცხადებლის წინააღმდეგ წარმოებულ საქმეს, ამასთან, შეიქმნა იმ ორგანოს მიერ, რომელმაც დაიწყო სამართალწარმოება და დაინტერესებული იყო დევნის შედეგით. მიუხედავად ამისა, შიდა სასამართლოების მიერ პოლიციის წარმომადგენლების ჩვენება ავტომატურად იქნა აღქმული, როგორც ობიექტური და სანდო, ყოველგვარი მნიშვნელოვანი მცდელობის გარეშე, აღმოეფხვრათ წინააღმდეგობები. ამ გარემოებების გათვალისწინებით, ევროპულმა სასამართლომ დაადგინა, რომ განმცხადებელს არ ჰქონდა სამართლიანი სასამართლო.*[25]

ნეიტრალურ მტკიცებულებებთან დაკავშირებით მართებული სასამართლო პრაქტიკა ასევე გვხვდება საერთო სასამართლოების მიერ განხილულ სისხლის სამართლის ზოგიერთ საქმეში. მაგალითად, ჯერ კიდევ წლების წინ განხილულ ერთ-ერთ საქმეში მოსამართლემ იმსჯელა ჩხრეკის სტანდარტზე, სადაც პრობლემურად არის მიჩნეული ჩხრეკის ჩატარების დროს გარეშე პირის არდასწრება მაშინ, როდესაც ამის საშუალება არსებობს და ასევე, ყურადღება გამახვილებულია ჩხრეკის ჩატარების დროს თუნდაც პოლიციის თანამშრომელთა პირადი მობილური ტელეფონით ვიდეოგადაღების საჭიროებაზე.[26] მსგავსი მსჯელობა და გადაწყვეტილება საერთო სასამართლოებს სხვა არაერთ საქმეზე აქვთ მიღებული.

წინამდებარე საქმის ანალიზი

მოცემულ საქმეში [redacted] დაკავების ადგილისა და მის მიმართ ჩატარებული საგამოძიებო მოქმედებების თაობაზე ურთიერთსაწინააღმდეგო ინფორმაციას იძლევა ბრალდებისა და დაცვის მხარის მიერ მოპოვებული მტკიცებულებები.

კერძოდ, ბრალდების მხარის მიერ მოპოვებული მასალებიდან ირკვევა, რომ [redacted] დაკავება მოხდა 2024 წლის [redacted] დეკემბერს 23:19 საათზე, [redacted] მიმდებარე ტერიტორიის საავტომობილო გზაზე. ხოლო, დაცვის მხარე მიუთითებს, რომ [redacted] დააკავეს მის საცხოვრებელ სახლთან - [redacted], ტაქსში, რასაც შეესწრო ტაქსის მძღოლიც. შემდეგ კი გადაიყვანეს სხვა ადგილას, სადაც ჩაუტარდა პირადი ჩხრეკა.

ამდენად, ამ მოცემულობაში, ხსენებული საქმისთვის საკვანძო მნიშვნელობა ჰქონდა ნეიტრალური მტკიცებულების მოპოვებას. საქმის მასალებიდან კი ირკვევა, რომ ბრალდების მხარეს, ამ ტიპის არცერთი მტკიცებულების მოპოვება არ უცდია.

მაგალითად, საქმის მასალების თანახმად, [redacted] პირადი ჩხრეკა, გადაუდებელი აუცილებლობის მოტივით ჩაატარა პოლიციის სამმა თანამშრომელმა.[27] მიუხედავად იმისა, რომ ოპერატიული ინფორმაცია [redacted]ს შესახებ მიღებულ იქნა 2024 წლის [redacted] დეკემბერს, არაუგვიანეს 20:35 საათისა, ხოლო უშუალოდ ჩხრეკა და დაკავება სამი პოლიციელის მიერ ჩატარდა 23:19 საათზე (დაახლოებით სამი საათის შემდეგ), პოლიციელები სათანადოდ არ მოემზადნენ, რათა უზრუნველეყოთ ვიდეოგადაღება. მართალია, დაკავების ოქმში მითითებულია, რომ ბრალდებულმა წინააღმდეგობა გასწია, რის გამოც იგი მანქანაში ჩასვეს და შემდეგში, პირადი ჩხრეკაც წინააღმდეგობის ფონზე მიმდინარეობდა, თუმცა, შესაძლებელი იყო იმ რაოდენობის პოლიციელის მობილიზება, რაც შესაძლებელს გახდიდა ამ მტკიცებულების შექმნას.

გამოძიების მიერ შედგენილი დოკუმენტების მიხედვით, [redacted] [redacted] იმყოფებოდა, [redacted] [redacted] მიმდებარე ტერიტორიაზე, სულ მცირე 20:35 საათიდან და თან ჰქონდა ნარკოტიკული ნივთიერება, ხოლო დაკავება მოხდა დაახლოებით სამი საათის შემდეგ, ამავე ადგილას საავტომობილო გზაზე იმგვარად, რომ ბუნდოვანია ამ დროის პერიოდში, [redacted] სადმე გადაადგილდებოდა თუ ერთ ადგილას იმყოფებოდა, ან ვინმესთან ერთად იყო თუ არა. გამოძიება არ დაინტერესებულა აღნიშნული საკითხის გამოკვლევით.

ამავდროულად, გამოძიების მიერ შედგენილი დოკუმენტების მიხედვით, [redacted] იმყოფებოდა და დააკავეს [redacted] დასახლებულ ტერიტორიაზე, სადაც შესაძლებელია, დამონტაჟებული იყოს სხვადასხვა ტიპის ვიდეოკამერები, როგორც შინაგან საქმეთა სამინისტროს, ისე კომერციული ობიექტების ან სხვა კერძო პირების მიერ.

წარმოდგენილ დოკუმენტებში, საგამოძიებო უწყების მიერ არ არის დათვალიერებული მიმდებარე ტერიტორია, რითაც დადასტურდებოდა ან გამოირიცხებოდა ვიდეოკამერების არსებობა. ამრიგად, გამოძიებას არ უცდია მოეპოვებინა ნეიტრალური მტკიცებულებები, რაც დაადასტურებდა პირადი ჩხრეკისა და დაკავების გარემოებების შესახებ პოლიციელების ჩვენებებში აღწერილ ვითარებას, მათ შორის, ბრალდებულის მიერ წინააღმდეგობის გაწევისა და მისი ავტომობილში ჩასმის საჭიროების ფაქტს.

გარდა ამისა, გამოძიებას არ დაუდგენია, თბილისის ერთ-ერთ ყველაზე მჭიდროდ დასახლებულ ადგილას [redacted] სადაც დღე-ღამის განმავლობაში გადაადგილდებიან მოქალაქეები, შეესწრნენ თუ არა საგამოძიებო მოქმედების ჩატარებას ნეიტრალური პირები და ასეთის არსებობის შემთხვევაში, არ გამოუკითხავს ისინი ჩხრეკის ჩატარების გარემოებებთან დაკავშირებით.

შესაბამისად, გამოძიების მიმდინარეობისას ბრალდების მხარეს არ უცდია, მოეპოვებინა [redacted] პირადი ჩხრეკის ამსახველი ნეიტრალური მტკიცებულება, რაც ობიექტურ დამკვირვებელს, სხვა მტკიცებულებებთან ერთად, დაარწმუნებდა ბრალდებულის მიერ დანაშაულის ჩადენაში და საკმარისად მიიჩნია მხოლოდ საგამოძიებო მოქმედებაში მონაწილე პოლიციელების ჩვენებები.

ბრალდების მხარის საპირისპიროდ, დაცვის მხარემ სცადა ნეიტრალური მტკიცებულებების მოპოვება. კერძოდ, დაცვის მხარემ მოიპოვა ინფორმაცია აპლიკაცია „იანდექსით“ [redacted] მიერ ტაქსის გამოძახებისა და გადაადგილების შესახებ, დაადგინა ტაქსის მძღოლის ვინაობა, რომელმაც, ადვოკატთან სატელეფონო გასაუბრებისას დაადასტურა, რომ გამოძიებისთვის საინტერესო დროს **ნამდვილად იყო მისული** [redacted] **სახლთან,** ხოლო, მას შემდეგ, რაც ეს უკანასკნელი ავტომობილში ჩაუჯდა, **იგი პოლიციელებმა დააკავეს და სხვაგან წაიყვანეს.** ამდენად, დაცვის მხარის მასალების თანახმად, ტაქსის მძღოლი, [redacted] ყო[redacted] დაკავების შემსწრე პირი, რომელიც დაკავების სხვა ადგილს უთითებს და ადასტურებს [redacted] მიერ გამოკითხვისას მითითებულ გარემოებას დაკავების ადგილის შესახებ. **შესაბამისად, დამკავებელ პირებს შეეძლოთ მისი დასწრება** [redacted] **პირად ჩხრეკაზე, რაც არ განხორციელებულა.** ამავდროულად, ტაქსის მძღოლის მიერ მოწოდებული ინფორმაცია იმთავითვე წარმოშობს ეჭვს საგამოძიებო უწყების წარმომადგენლების მიერ დოკუმენტირებული ინფორმაციის სანდოობასთან დაკავშირებით.

დაცვის მხარის მიერ წარმოდგენილი საქმის მასალების მიხედვით, სამწუხაროდ, მათ არ მიეცათ საშუალება სასამართლოს წინაშე დაკითხულიყო მოწმე [redacted] ასევე, დაცვის მხარეს არ მიეცა შესაძლებლობა, გამოთხოვილი ყოფილიყო ამ გარემოებებთან დაკავშირებული ინფორმაცია [redacted] და [redacted] ტელეფონებიდან.

ამდენად, წარმოდგენილი საქმის მასალები ადასტურებს, რომ დაცვის მხარემ, მის ხელთ არსებული საპროცესო შესაძლებლობები გამოიყენა საქმეზე ნეიტრალური მტკიცებულებების მოპოვების მიზნით, თუმცა, მტკიცებულებები ვერ შეიქმნა მისგან დამოუკიდებელი მიზეზით.

ამრიგად, ბრალდების მხარემ, ობიექტური შესაძლებლობის მიუხედავად, არ უზრუნველყო ნეიტრალური მტკიცებულების, მათ შორის, ვიდეოჩანაწერის მოპოვება. გარდა ამისა, გამოძიებას არც საგამოძიებო მოქმედების - [redacted] პირადი ჩხრეკის დასრულების შემდეგ არ უცდია დაკავების ადგილზე არსებული ობიექტებიდან მოეპოვებინა ვიდეოჩანაწერები ან/და დაედგინა დაკავების ფაქტის შემსწრე ნეიტრალური პირები და გამოეკითხა ისინი, მით უფრო, რომ [redacted] დეკემბერს ბრალდებულმა სასამართლოს წინაშე განაცხადა, რომ იგი დანაშაულს არ აღიარებდა და ნარკოტიკული საშუალება მას პოლიციამ „ჩაუდო“. ხოლო დაცვის მხარის მცდელობის მიუხედავად, ნეიტრალური მტკიცებულებები ვერ იქნა მოპოვებული, რითიც ხელი შეეშალათ დაცვის პოზიციის დადასტურებაში. შედეგად, [redacted] ბრალდება დაეფუძნა მხოლოდ პოლიციელების ჩვენებებს და მათ მიერ წარმოებულ დოკუმენტებს იმ პირობებში, როდესაც არსებობდა ნეიტრალური მტკიცებულებების მოპოვების შესაძლებლობა. აღნიშნული კი კანონმდებლობის მოთხოვნებს ეწინააღმდეგება.

დასკვნა

სასამართლოს მიერ წინამდებარე საქმის განხილვასა და მოცემული საკითხის გადაწყვეტას დიდი მნიშვნელობა გააჩნია პოლიციის მხრიდან ნეიტრალური მტკიცებულებების მოპოვების ვალდებულების დამკვიდრებაში, რასთან დაკავშირებითაც უკვე იმსჯელა საკონსტიტუციო სასამართლომ. სისხლის სამართლის საქმის სამართალწარმოების პროცესში ნეიტრალური მტკიცებულებების მოპოვება უზრუნველყოფს საკმარისი მტკიცებულების წარდგენას და მნიშვნელოვნად შეამცირებს თვითნებობის რისკებს. ჩხრეკის მიმდინარეობის კანონიერების ნეიტრალური მტკიცებულებით დადასტურების გარეშე, მხოლოდ პოლიციელთა ჩვენებებზე დაყრდნობით პირთა დამნაშავედ ცნობა ეწინააღმდეგება კონსტიტუციას და ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს პრაქტიკას.

იმ შემთხვევაში, თუ სასამართლო ამ ვალდებულებების დარღვევას სათანადო მნიშვნელობას არ მიანიჭებს, აღმასრულებელი ხელისუფლების ძალაუფლება ამ ჭრილში ყოველგვარი კონტროლის გარეშე შეიძლება დარჩეს.

ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებთ, მნიშვნელოვანია, რომ სასამართლომ იმსჯელოს ნეიტრალური მტკიცებულებების ყველა შესაძლო შემთხვევაში მოპოვების მნიშვნელობაზე პირის დამნაშავედ ცნობისთვის, ვინაიდან სისხლის სამართლის საქმეში ნეიტრალური მტკიცებულებების მოპოვების საკითხი წარმოადგენს სამართლებრივ პრობლემას, რომლის გადაწყვეტაც ხელს შეუწყობს სამართლის განვითარებასა და ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბებას.

ვიმედოვნებ, წინამდებარე დოკუმენტში მოყვანილი სამართლებრივი არგუმენტაცია სასამართლოს განსახილველი საკითხების სათანადო შეფასებაში დაეხმარება.

დამატებით, გაცნობებთ, რომ საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 55-ე მუხლის მე-5 ნაწილის შესაბამისად, გამოვთქვამთ მზადყოფნას [redacted] სისხლის სამართლის ბრალდების საქმის განხილვაზე ზეპირი განმარტების მისაცემად.

პატივისცემით,

---

[1] დაზარალებულის/მოწმის გამოკითხვის ოქმი, დოკუმენტის ნომერი [redacted]

[2] დადგენილება პირის ბრალდების შესახებ, დოკუმენტის ნომერი [redacted].

[3] შუამდგომლობა გადაუდებელი აუცილებლობის გამო ჩატარებული პირადი ჩხრეკის კანონიერად ცნობის შესახებ, დოკუმენტის ნომერი [redacted]

[4] შსს ცკპდ-ის ნარკოტიკების უკანონო ბრუნვის წინააღმდეგ ბრძოლის მთავარი სამმართველოს დადგენილება, გადაუდებელი აუცილებლობის შემთხვევაში ჩხრეკის წარმოების შესახებ [redacted]

[5] თბილისის საქალაქო სასამართლოს საგამოძიებო და წინასასამართლო სხდომის კოლეგიის განჩინება [redacted]

[6] თბილისის სააპელაციო სასამართლოს საგამოძიებო კოლეგიის მოსამართლის განჩინება [redacted] და თბილისის სააპელაციო სასამართლოს საგამოძიებო კოლეგიის მოსამართლის განჩინება [redacted]

[7] თბილისის სააპელაციო სასამართლოს საგამოძიებო კოლეგიის მოსამართლის განჩინება [redacted]

[8] საქართველოს კონსტიტუცია, მუხლი 31, პუნქტი 7.

[9] საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსი, მუხლი 13, ნაწილი 2.

[10] საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსი, მუხლი 72. ნაწილი 6.

[11] საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსი, მუხლი 72, ნაწილი 1.

[12] საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის მუხლი 13, ნაწილი 2, მე-2 წინადადება.

[13]საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს N2/2/1276 გადაწყვეტილება საქმეზე „გიორგი ქებურია საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ", III, §1ა.

[14] იქვე, §101.

[15] იქვე, §102.

[16] იქვე, §104.

[17] იქვე, §105.

[18] იქვე, §106.

[19] იქვე, §107, 108.

[20] საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსი, მუხლი 13, ნაწილი 3.

[21] ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს 2012 წლის 2 ოქტომბრის გადაწყვეტილება საქმეზე ვირაბიანი (Virabyan) სომხეთის წინააღმდეგ, 40094/05, § N224, 2012წ.

[22] ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს 2013 წლის 11 აპრილის გადაწყვეტილება საქმეზე ოჩელკოვი (Ochelkov) რუსეთის წინააღმდეგ, 17828/05, § N123, 2013წ.

[23] ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს 2009 წლის 8 იანვრის გადაწყვეტილება საქმეზე ბარაბანშიკოვი (Barabanshchikov) რუსეთის წინააღმდეგ, § N61, 36220/02, 2009.

[24] ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს 2012 წლის 9 ოქტომბრის გადაწყვეტილება საქმეზე მიქიაშვილი (Mikiashvili) საქართველოს წინააღმდეგ, 18996/06, § N82, 2012.

[25] ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს 2021 წლის 22 აპრილის გადაწყვეტილება საქმეზე კალანდია (Kalandia) საქართველოს წინააღმდეგ, 57255/10, § N43, 44, 2021.

[26] თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2017 წლის 10 ნოემბრის [redacted] ანაჩენი.

[27] შსს ცკპდ-ის ნარკოტიკების უკანონო ბრუნვის წინააღმდეგ ბრძოლის მთავარი სამმართველოს დადგენილება, გადაუდებელი აუცილებლობის შემთხვევაში ჩხრეკის წარმოების შესახებ [redacted]

საქართველოს სახალხო დამცველი

ხელმოწერილია/
შტამპდასმულია
ელექტრონულად

ლევან იოსელიანი